

DISSERTATIO INAUGURALIS
PATHOLOGICO-CHIRURGICA
DE
HYDROCELA
TUNICAE VAGINALIS
TESTICULI.

AUCTORE

JOANNE JACOBO HEYSER,

LAHRENSI

COHORTIS BAVARICAE MEDICO-CHIRURGO

DOCTORE

MEDICINAE, CHIRURGIAE ARTISQUE
OBSTETRICIAE.

Wirceburgi 1818.

Typis Francisci Ernesti Nitribitt, Universitatis
Typographi.

L. C. G. N. 93.

berlische
bibliothek
München

AUCTORES.

- C**elsus, de medicina, Lib. VII. Cap. XXI.
Paulus Aegineta, Lib. VI. Cap. 62.
Galenus, Method. medendi, Lib. XIV.
Fabricius ab aquapend. p. 70.
Morgagni, de sedibus et causis morb. Epistol.
XLIII. Art. 16.
Heister, Chirurgie Cap 122.
— — Dissertat. de Hydrocele. Helmstadt 1743.
Garengéot, Traité des opérations de Chirurgie. Paris 1720.
Platner, Dissertat. de Hydrocele. Lips. 1745.
Bonhoefer, Dissertat. de Hydro. Argent. 1777.
Delonnes, Abhandlung vom Wasserbruch.
Schweinfurt 1786:
Justi, Dissertat. de Hydroc. tun. vag. testic.
eique medend. Jenae 1782.
Pott, Abhandlung vom Wasserbruch und andern Krankheiten der Hoden und ihrer Häute, a. d. Engl. Kopenhagen 1770.
Else, Essay on the cure of the Hydroc. London 1770.

Bordenave, Dissertat. de Hydroc. inject. curand. Paris 1771.

Warner, von den Krhth. der Hoden und ihrer Häute, a. d. Engl. Gotha 1775.

Monro, in den Edinburger Versuchen V. Bd.

Theden, neue Bemerkungen und Erfahrungen zur Bereicherung der Wundarzneykunst. Berl. und Leipz. 2t. u. 3t. Band.

Earle, über den Wasserbruch, a. d. Engl. 1794.

Schmuckers chirurg. Wahrnehmungen, II Bd. p. 182.

Bell Benjam. Lehrbegriff der Wundarzneykunst, a. d. Engl. 1. u. 5. Bd. Leipz. 1804.

— — Abhandlung vom Wasserbruch und andern Krankheiten der Hoden, a. d. Engl. Leipz. 1795.

Richter Gottl. Aug. Anfangsgründe der Wundarzneykunst, 6t. Bd. Göttingen 1802.

— — chirurgische Bibliothek.

Sabatier, de la medicine operateire, Tom. I. Paris 1810.

Larrey, med. u. chir. Denkwürdigkeiten aus seinen Feldzügen, a. d. Französ übersetzt. Leipz. 1813.

Notiones communes.

Inter diversos testiculorum tunicarumque eos implicantium morbos, apud plerosque medicos et chirurgos herniarum spuriarum nomine nosci solitos, longe frequentissime hydrocela occurrit. Si respiciamus vocabuli originem graecam, apertum est, ex ὕδωρ substantiva aquam denotante et κηλη hernia id componi. Generatim quaelibet non exigua aquae collectio scroto funiculoque spermatico praeter normam contingens subintelligitur. Quae aquosarum fluiditatum collectio in diversis scroti partibus sedem habere potest: mox enim in tela cellulosa (hydrops scroti) mox in tunica vaginali testiculi funiculique spermatici (hydrocela tunicae vaginalis testiculi et funiculi spermatici) modo in sacco herniae verae aut in vesica (hydrocela cystica) reperitur.

Dissertationem de hydrocela tunicae testiculi vaginalis propriae ita mihi elaborare

propositum habeo, ut hujus solius morbi naturam atque sanationem contemplatione prosequar, caeterasque species non attingam, nisi cum hoc morbo queant commutari.

Nulla non aetas huic morbo obnoxia est, adeo infantes eo deturpati haud raro nascuntur. Aquae in altero nonnisi latere plerumque collectio fit, et quod perquam memoria dignum, frequentissime sinistro; utroque tamen latere oriri potest (hydrocela duplicata). Humor colluviei sedes hic semper cavum tunicae vaginalis testis est, ubi in habitu naturali fluiditas aquosa, ne tunica cum teste coalescat, lubricaque esse desinat, exhalatur. Quae serositas in statu normali a vasis absorbentibus continuo resorbetur. Activitate autem vasorum causa vel externa vel interna aucta exhalantium, sive contra diminuta resorbentium, vel prorsus sublata, aqua in tunica vaginali testiculi praeter naturam necessario cumulatur, dictamque hydroceles speciem producit.

Antiquorum cum medici tum chirurgi cunctos regionis inquinalis scrotique tumores, nullo alicujus abdominis intestini prolapsu procreatos, hernias spurias inepte

appellabant, deque indole atque natura hujus nec non reliquorum plerorumque in his partibus morborum occurrentium ob cognitiones in anatomia minus perfectas adaequato non gaudebant conceptu.

Quamquam veteres ante Celsum hunc morbum noscebant Celsus *) tamen primus, hujus mali mentionem faciens, duas species discernit: „Integris vero membranis, inquit (de testiculorum natura et morbis agens) interdum eam partem humor distendit. Atque ejus quoque species duae sunt. Nam vel inter tunicas is increscit, vel in membranis, quae ibi circa venas et arterias sunt, ubi hae gravatae occurrunt. Ac ne ei quidem humori, qui inter tunicas est, una sedes est. Nam modo inter summam et mediam, modo inter mediam et imam consistit. etc.“

Non admodum diversam Pauli Aeginetae **) de hydrocela sententiam fuisse, ejus declarant verba: „ἀργὸν ὑγρὸν συλλεγόμενον περὶ τὸ μέρος τῶν τὸν ὄσχεον διαπλεκόντων σωμάτων, ὄγκον ἀπεργαζόμενον αἰσθητὸν, ταύτης τῆς ονομασίας τετυχῆκεν. ΣΥ·

*) De Medicina libr. 7. cap. 18.

**) Libr. 6. cap. 62.

„νιστάται μὲν ἔν, ὡς τὰ πολλὰ, τὸ υἱρὸν ἐν
 „ερυθροειδεῖ περὶ τὸν διδυμὸν, εἰς τῷμπροσθεν με-
 „ρος καθ' ὃ μάλιστα χωρίζεται τὰ διδυμὰ ὁ ἐρυ-
 „θροειδής, σπανίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξωτέρω τὰ
 „ερυθροειδῆς ὕμενος τὸ παθος συνίσταται. πολλὰ-
 „κις δὲ ἐν ἰδιῷ χιτῶνι περιέχεται τὸ υἱρὸν.“

Multis post Celsum saeculis praeterlap-
 sis plurimi chirurgorum hac contenti de-
 scriptione nimium de operationibus circa
 genitalia instituendis abhorrebant. Si quas
 tamen mala profligaturi instituerent, animo
 nonnisi angusto timidoque agebant, even-
 tumque inde ambiguum nunquam non me-
 tuentes audacissimum susceptum arbitra-
 bantur. Veterum nimirum chirurgorum
 plerique communicationem inter testis tu-
 nicas, cavitatem infimam, hepar renesque
 immediatam suspicabantur, qua permoti hu-
 morum contractionem seu transpositionem
 ad has partes, qua fortassis gravioribus mor-
 bis totum corpus provida liberare natura
 laboraret, considerabant. Ex quibus facile,
 erroneum id suppositum anatomicis non-
 nisi cognitionibus minus perfectis originem
 debuisse, conjicitur. Multiplicatis deinde
 disquisitionibus anatomicis novisque sem-
 per detectis, sedes quoque hydrocelae na-
 tura melius habebantur perspectae. Incla-

ruerunt praeprimis le Dran, Garengéot, Heister, Monro, Haller, Hunter, Wieselmann, meruerunt Pott, Richter, Bell, et disquisitionibus anatomicis necnon physiologicis partium, ad quas quam maxime hydrocela refertur, organicarum, accurate institutis edocti manifestiorem nobis notitiam praebuerunt.

Antequam ad diagnosin propriasque hydroceles tunicae vaginalis testis sanandi vias transgredior, brevem majoris perspicuitatis causa partium, quibus sedes morbi stabilitur; descriptionem praemittere anatomicam, non supervacaneum censeo.

Descriptio anatomica partium scroti.

Infra arcum ossium pubis ceu integumentorum communium de lumbis descendit continuatio saccus membranousus, in statu normali corpora duo ovalia (testes) secernendo succo praestantissimo (spermati) inservientia, circumcludens, serotum existit. Quod retinaculum membranousum pluribus membranis se tegentibus constat. Harum superior, tegumentum commune, e lumbis descendit. Secunda solida, elastica, densa, priori subjacens, tunica tardos audit. Internam scroti superficiem obducit, septumque in medio format ex tunicae dar-

dos duplicatura procreatum. Extrinsecus locum septi raphe designat, pars tunicae prominens, porrigensque ab anteriori scroti parte ad posteriorem. Quo septo sacci duo, testes recipientes, intrinsecus formantur. Tela tunicae dartos cellulosa solida, testiculis adpropinquata laxior evadit, tunicaque vaginali externa conjungitur. Partibus scroti variis ablatis tunica funiculi spermatici et testiculi propria relinquitur. Tunica vaginalis communis pro teste et funiculo spermatico processus peritonaei est, quod per annulum abdominis in scrotum delabitur. Testem simul et funiculum spermaticum operit; in annulo abdominis angustissimus est, inferiorem vero partem versus dilatatur, saccumque laxum, tela cellulosa cum tunica dartos cohaerentem efficit. Supra hanc tunicam vaginalem communem extenditur, qui musculi abdominis obliqui descendentes et transversalis continuatio cremaster audit. Tunicarum propriarum secunda tunica est propria vaginalis funiculi spermatici. Tunica vera non est, sed tela nonnisi laxior cellulosa, qua funiculi vasa spermatici accuratius sibi junguntur. Tertia est tunica propria testis, fortis, solida, testiculum laxè eodem fere modo, quo

cor pericardium circumdans. Aere inflata faciem prae se fert ovalem; tunicam autem funiculi spermatici vaginalem aer non ingreditur, nec igitur cum ea communicatione gaudet. Externa ejus superficies paulum aspera, asperior circa partem inferiorem, qua tunicae vaginali communi adhaeret. Superficies vero interna laevis, in statu naturali exhalans serositatem, qua servatur lubrica, velut cor inter et pericardium, pleuram et pulmonem, peritoneum et intestina id obtinetur. Quantitate seri in statu morbozo nimis crescente, malum oritur illud, quod vocant hydroce- lam tunicae vag. test. quodque conside- rationis in hac Dissertatione objectum con- stituit.

Cum epididymidem tunica vaginalis pae- ne attigerit, introrsum flexuosa continua- taque tunicam testis albugineam, quocum intime concrevit, et cui tanquam membra- na solida terminum ponit, efficit. Tunica vaginalis propria testis nonnisi post hujus in scrotum descensum formatur; quamdiu enim in cavitate foetus abdominis testis retinetur, prorsus nudus, nullaque circum- datus vagina, tunica excepta albuginea, ex- stat. Vasa et vas deferens plica involuta

peritonaei ad eum ascendunt. Peritonaeum, in scrotum in annulo paulisper prolongatum, ductum format, qui postea tunicam vaginalem communem efficit. Ipse annulus apertus in ductum deducit. In latere annuli abdominis exteriori canalis vel vagina membranosa (gubernaculum Hunteri) cylindrica, per annulum abdominalem ascendens, paulo ampliata inferiori testis termino firme adhaerescit. Quem canalem descendendo testis ingreditur, utraque in tunicam vaginalem communem per annulum pars incidit. Vagina testem circumplectens membranosa tunicam test. vaginalem propriam producit. Qui dum in scrotum descendit, et aliquantum post ejus descensum commercium inter testem cavumque abdominis continuum habetur. Mox autem aperta isthaec via omnino plerumque clauditur, dum funiculus spermaticus cum peritonaei prolongatione eum circumdante comitanteque omni, quo exstat, decursu, pone abdominis musculos, donec per annulum transeat, solide intimeque concrescit. Pars contra inferior peritonaei processus ceu tunica vaginalis testiculi propria relinquitur. Libere in hac tunica una cum epididymide testis depen-

det, quacum nonnisi in superficie ejus posteriori epididymis coalita est, quod res in operationibus chirurgo instituendis maximi momenti existit. Quibus praemissis ad morbi diagnosin pervenio.

Hydrocelae tun. vag. test. diagnosis et a morbis congeneribus distinctio.

Notae characteristicae hydroceles tun. vag. test. sunt sequentes: In inferiori scroti parte plenitudo ac tumescentia observantur inconsueta, ad tactum initio mollis, compressibilis, ipsoque a teste provenire videtur; ea incrementum crescit ipsa paulatim tensio, elasticitas, firmitas. Speciem prorsus naturalem sub initio scrotum retinet; magis vero humore accumulato tunica magis expanditur, nunquam tamen adeo, ut omnino scroti rugae dispareant. Testis plerumque partem versus posteriorem in medio, saepius anteriorem versus, tumoreque adhuc exiguo et nondum tenso, inferne situm obtinet. Initio tumor ovalis, magis dein pyramidalis et pyriformis, tantoque facie rotundior, quanto major fit. Varie praeterea quandoque figuratur; cylindricus vel alio modo deprehensus est. Inflammationem hydrocele sequente tunica vagina-

lis in uno loco vel pluribus agglutinata nonnunquam testiculis est; tumorque ab hydrocela causatus inaequalis et gibbosus tactu discernitur.

Prima morbi periodo nonnisi scrotum tumet, et funiculus spermaticus plane semper tactu distinguitur, ni hernia vera aut hydrocela funiculi spermatici subest. Crescens contra tumor annulo abdominali magis magisque appropinquatur, ita, ut funiculus non amplius discernatur spermaticus, nec spatium tumorem inter et annulum abdominis liberum inveniat. Interea distincte tumoris terminus superne rotundus sentitur, manu scroto inferne opposita, ac tumore pressione valida in altum elato; tunc enim terminus ejus superior anteriorem versus partem adeo fertur, ut distincte percipiatur; immo hanc inter tumoris partem superiorem annulumque digitus potest induci, ut sentiatur, annulum abdominalem non esse dilatatum, tumoremque ex eo non provenire. Tumoris jam tanta moles evasit (non tamen ratione magnitudinis) ut vicinarum partium membranam adeo detrahat, ut penis non tumens recessu praeputium in parte scroti anteriore ac superiore instar umbilici anna-

reat, immo prorsus delitescat. Quod phaenomenon jam Celsus *) his verbis notavit: „At, si sub media tunica est (aquae „collectio) in totum scrotum magis se attollit, adeo, ut superior colis sub tumore „delitescat.“ In hoc morbi majore gradu non amplius testis distincte percipiendus est; in posteriore tamen parte scroti, ubi solito repostus est, durities quaedam, ac testis propria sensibilitas nunquam non deprehenduntur. Indicium hydroceles universale quidem acceptum, fallacissimum tamen posthabita tumori incensa candela est ad pellucidatem ab omnibus auctoribus memoratam explorandam; etsi enim res ita se habeat, cum recens hydrocela, tennes tunicae, aqua iis contenta limpida sit, multum tamen abest, quin ista pelluciditas sit signum constans cujusvis hydrocelae, quando tunica vaginalis tensissima et durissima vel aqua turbida pullulisve aquosis fuerit referta, quo casu nec quidquam pellucidatis observatur. Hydrocela unum nonnisi latus occupante, rache in medio nunquam reperitur, sed adatus urgetur, tumorque dimidiam saepius

*) Libr. 7. cap. 18.

sanam scroti partem adeo obtegit, ut vix percipiatur testis; in utroque autem latere versante (hydrocela duplicata) facilius, raro tamen ex omni parte in medio reperitur. Hydrocela complicatione carens non dolet, nisi tumor celeriter incrementum capiens, aegro diutius stanti vel ambulanti ingratam solito sensationem, doloremque in regione lumborum trahentem, qui tumoris molem sequitur, excitat. Tam aegroto, quam chirurgo, tumorem tactu apprehendentibus, in omni tumoris circuitu sensatio eadem est, utpote chirurgi premens manus elasticam ubique aqua repletam vesicam sentit; partem nonnisi posteriorem versus, semper fere a testiculo possessam, tangens inaequalitatem et duritiem, aegrotans peculiarem testi sensationem percipit. Saepe tamen numero et hydrocelae eximiae magnitudinis adeo molles et laxae reperiuntur, ut premendo prorsus leves, testesque perceptibiles evadant. Frequentius interea accidit, ut tumore valde tenso tunicis admodum condensatis, serositatum contentarum motio non amplius bene distinguatur, morbusque sarcocoeles facile opinionem faciat. Utraque tamen manu validius premente, ac disquisitione

accurate instituta, elasticitas supra dicta semper habetur. Hydroceles tunicae vag. test. tumor, seu procumbat, seu sedeat, sive stet, sive ambulet aeger, nunquam desideretur, nisi in hydrocelis infantibus congenitis, ubi tumor cum cavo abdominis communicatione saepius gaudet, cujus canalis, quo testis descendit, nondum clausus in causa est. Rebus sic constitutis, aquae in abdominis cavum reprimendae par erit chirurgus.

Morbi tam successiva saepe origo est, ut integri nonnunquam labantur anni, priusquam tantum tumor ceperit incrementum, ut patiens aegre ferat. Non raro tamen, laeso potissimum scroto, testibusque inflammatis, velociter prodit; ipse talem magnitudinem intra sex hebdomadas in latere dextro crescentem animadverti. Certis etiam temporibus aliquando augmentum, aliis decrementum sumit, aliisque morborum cum circumstantiis saepe cohaeret.

Quodsi vero frequentius testiculorum atque scroti morbi occurrunt tales, qui cum hydrocela tun. vag. test. facile confundi, vitiosaeque et noxiae curandi methodo an- sam praebere possunt, signa horum morborum distinctiva hic loci inferamus, nec

non ipsos ab hydrocela morbos separemus, necesse est. Sunt autem morbi sequentes: Sarcocela, hydrosarcocela, haematocela, varicocela, testiculorum inflammatio, oedema scroti, hydrops tunicae vag. funiculi spermatici, hydrocela cystica, hernia vera, et hydroenterocela.

Hydrocelae tunicae vag. test. perquam similis morbus, sarcocela dictus, extat, cujus scilicet essentia sequentibus comprehenditur: intumescencia magis minusve solida, carnosae testiculi, lapidis duritiem saepe adepta, ponderis specifici, digiti pressione plerumque dolens, nonnunquam tamen, ut hydrocela, absque dolore est. Eo facilius cum hydrocela confundi potest, quod non infrequenter eandem, ac ista, speciem praese fert tumor, et in eadem scroti regione, in termino scilicet funiculi spermatici inferiore versatur. Universalissimum autem ejus ab hydrocela discrimen soliditas est cum duritie, utpote ab hydrocela aliena. Hydrocela attactu mollis, elastica, digito cedens, superficies undique laevis: contrarium in sarcocela; partium enim inaequalitate discrepat, digitorum pressione magis dolet, tumorque majoris est ponderis specifici, quam in hydrocela. In sarcocela

testis induratio rarius ex omni parte uniformis, sed aliqua mollior, aliqua durior existit. Quodsi pars funiculi spermatici superior est attactu percipienda, et quidem dura, crassa, nodosa, sarcocelam adesse, recte judicatur. Quae etiam, candela licet tumori applicetur incensa, nunquam pel- lucida; quod quidem et in hydrocela po- test accidere, sed notis supra jam recensitis accurate respectis raro commutatio con- tinget. — Pluribus diagnosis difficultatibus conjuncta est, si hydrocela una cum sarcocela (hydrosarcocela) existat. Testis hoc casu in- duratus tumensque aqua circumdatur, nec di- gitis explorari potest. Ut vero hic diagnosis confirmetur, sedulo semper respiciendum erit, uter morborum prius invaserit. Sar- cocela non raro morbus primarius est, quem deinceps sequitur hydrocela. Cum interea parte, qua testis percipitur, posteriori, du- rities prorsus praeternaturalis, aut pars fu- niculi spermatici superior omnimode in- durata, aspera et nodosa reperiatur, de hy- droscelae praesentia plerumque certiores esse possumus. Testis in decursu hydro- celae verae haud raro praeter normam in- tumescit, opinionemque affecti et excinden- di testiculi nullo labore facere potest. Tu-

mescentiam autem nihil afferre periculi et palliatione instituta rursus solito evanescere, ideoque nonesse malignam, docuit experientia.

Morbus scroti a priori diversus cum hydrocela tunicae vag. test. commutandus sic dicta haematocela est; sed a morbo nostro maxime distinguitur: laesionibus per vim illatis unius, vel plurimum telae scroti cellulosaе, vel cavitatis vaginalis, vel ipsius testiculi vasorum efficitur. Hydrocela specificè gravior, ac prorsus impellucida est. Frequentissime Hydrocelae punctura acu triquetra vel scalpello instituta causatur, cum laeso dictis instrumentis fortuito aliquo vase in cavitatem sanguis vaginalem vel telam scroti cellularem effunditur. Morbi hujus diagnosis eo certior est, quod tam subitanea post aquae emissionem palliativam repletio aliunde emergere nequit, nisi sanguine in cavitatem profuso.

Varicocela notis tam singularibus manifestatur, ut cum hydrocela tun. vag. test. haud facile fiat commutatio. Morbus enim in tumore testis funiculique spermatici inaequali, vel ex tumescentia vasorum sanguiferorum varicosa, imprimis venarum,

vel meatuum epididymidis atque testiculi spermaticorum orto consistit. Posteriori casu spermatoceleae cognomine morbus insignitur. Tumor e regione generatim epididymidis primordium capit; dum major evadit, inaequalitates extrinsecus nodosae observantur, attactuque quasi durorum funiculorum vel lumbricorum fasciculus habetur. Supinis jacentibus tumor, praesertim ab intumescencia venarum funiculi spermatici exortus, haud raro omnis exinanitur; stante autem aegroto, tussiente vel respirante repletur. Majore malo gradum obtinente, diutiusve jam tolerato testiculus saepe tabescit, vel prorsus evanescit.

Quin ab inflammatione testiculorum hydrocelam tunicae test. vag. distinguamus, nihil facile adversatur. Illico enim tumor post laesionem externam vel refrigerium testiculi hic exoritur, vel gonorrhaeam suppressam sequitur. Testibus inflammatis gradum rubedinis inflammatoriae majorem minoremve nunquam non in tunica animadvertimus, attactuque vehementes dolores excitantur. Praeterea tumor durus, firmus, fluctuatioque et elasticitas, sicut est in hydrocela, in hoc non est, nisi in supurationem transeat, ubi propriis statim

symptomatibus abscessus proditur. Testiculorum inflammatione plerumque etiam status febrilis conjungitur, cui saepe abdominis dolores, nausea associantur, quae desunt in hydrocela. Hydrocelae praeterea testiculorum inflammationes sequi amant. Oedema scroti morbus est, in quo aquae in tela scroti cellulosa colliguntur. Differt tam sedis quam symptomatum exteriorum respectu ab hydrocela tun. vag. test. notis tam essentialibus, ut difficilis sit utriusque mali commutatio. In oedemate enim scroti uniformis undique expansio atque enormis saepe magnitudinis intumescencia contingit, omnia oedematis symptomata adsunt: tumor digito prementi cedens foveam eo sublato relinquit, increscens scroti rugas prorsus evanescere facit, et in speciem laevem, splendescentem, mollem, colorisque albi vertitur, tactuque friget. Praeputium valde plerumque, ac saepius adeo tumet, ut phymosi vera aeger laboret. In hydrocela autem tunicae vag. test. colis haud tumet, immo prorsus saepe delitescit. Hydrops scroti dolore carens hydropem plerumque universalem vel ascitem seu symptoma comitatur; attamen malum topicum esse, pre-

mendisque vasibus reducentibus, verbi causa in hernia crurali, vel cingulo inepte appposito potest causari.

Quamquam hydrocela tunicae funiculi spermatici prius forsitan, quam quolibet congenerum morborum cum hydrocela tunicae vag. test. confundi queat, notis tamen adeo differentibus manifestatur, ut rite attentione habita errori haud facile concedatur locus. Aquae accumulatae tunica funiculi spermatici propria hic sedes est. Testiculus, qui initio in tumoris parte inferiore aperte sentiebatur, in posteriore semper latere, omnisque cum tumore connexionis expers reperitur, in quo nota essentialis ejus ab hydrocela tunicae vag. test. discriminis consistit. Moles ejus nunquam adeo increscit, ut et penis insigniter mutetur. Signum, quo ab hydrocela tunicae vag. test. distinguitur, primum persistit, quod scilicet hic tumescentia partibus supra testem positis praeoccupatis modo sursum modo deorsum sensim feratur; nostro enim in morbo tumor in infima scroti regione semper exsurgit. Hydrocela tunicae vag. funiculi spermatici hac praeterea proprietate gaudet, ut, prout aeger situs atque positiones, ita haec non raro figuram mu-

tet; in situ horizontali ac scroto non dependente oblongam, uniformiter crassam, cylindricam, in positione autem erecta, scrotoque dependente pyramidalem hydrocela reddet figuram, quam pressione variare externa, et aquam saepius omnem ad longitudinem funiculi spermatici in cavum abdominale reprimere licebit; non ita in hydrocela tunicae vag. test. Utraque hydrocelae species interdum concurrit; duabus tunc aqua interclusa vesicis deprehenditur, primo licet intuitu nonnisi unica videatur contineri. Accurate vero investigantes, affirmante Bello, tumorem, ubi vesicarum termini uniuntur, paulo angustiores, talique modo complicationem reperiunt.

Accidit etiam, ut proprio aqua collecta sacco in tela cellulosa scroti formato (saepissime in infantibus) circumcludatur; et morbus hydrocela cystica tum nuncupatur. Tumor e medio funiculi spermatici originem plerumque ducens forma magis minusve gaudet ovali. Infra tumorem pars funiculi spermatici inferior, cum teste, supra eundem superior distincte tactu libereque percipiuntur. Omni igitur tumor cum annulo abdominis connexione destituitur, saepius tamen tantus evadit, ut non

sursum ad annulum abdominalem, sed et deorsum ad fundum scroti pertingat, facileque cum hydrocela tunicae vag. test. sic commutetur. Testis interea extra tumorem tactu clare distinguitur, itemque historia orientis mali lucem affert. Quodsi revera etiam accidat commutatio, nil tamen exinde detrimenti sequitur, quippe cum morbi quoad sanationem differentiam non admittant.

Ab hernia vera, cum intestina cavi abdominalis in scrotum devolvuntur, tunicae test. vag. hydrocela probe discernitur; etenim in hernia vera cum annulo abdominali commercio semper perfecto tumor gaudet, aperteque annulo inhaerens longius procedit, ita, ut spatium tumorem inter et annulum non detur liberum. Tumor ex abdominis annulo, quo ampliato paulatim descendit, semper prosurgens, si stat, tussit, vel cingulo aeger non utitur, augmentum sumit, partesque tussiendo praesertim, ex annulo progredientes haud ullo sentiuntur labore. Testiculus semper infra et aliquantum pone tumorem, funiculus contra spermaticus in totum plerumque decurrens non percipitur. Hernia neque coalita nec incarcerata plurimis ca-

sibus in cavum abdominale reduci valet; quod in hydrocela non assequimur.

Maxima cum hydrocela similitudine epiplocae in infantibus plerumque tenerioribus, utpote pellucidissimae apparentes, donatae sunt. Epiplocae interea notabilis semper ea differentia est, ut tactu instar massae percipiatur. Saepius hernia vera cum hydrocela complicatur, in quo casu exploratio, quomodo malum procreatum sit, plurimum conducet. Hernia vera reposita hydrocae symptomata illico patent.

Saccus herniae verae praeter intestina aquam adhuc circumcludit (hydroenterocela) ubi hydrocae merae tumor existimationem facere potest. Communiter vero tumoris fluctuatio sentitur, quae pressione comminuendo, et in abdominis cavum, nisi sacci colli concretionem id prohibetur, reprimendo par est. Tumor abdominis annuli commercio nunquam caret; infra et versus regionem posteriorem distincte extrinsecus testis sentitur; aeger caeteroquin symptomata herniae omentalis vel intestinalis prodit. Ad ritam exinde diagnosim hauriendam haec sufficiunt.

Hydrocae diagnosi tum difficillima, si aliis cum morbis tumoribusque scroti

concurrat. Modo debita omnium symptomatum, quibus peculiaris morbus manifestatur, aestimatio, accurata morbi a prima invasione orientis exploratio sufficientem chirurgus praebere possunt cognitionem.

Origo hydrocelae tunicae testis vaginalis.

De proxima morbi hujus causa ad hodiernum usque diem medici et chirurgi dissentiant; re enim vera determinatu difficile est, quo modo hydrocela enascatur, num auctae exhalationis vasculorum tunicae test. vag. exhalantium, aut liquoris exhalati resorptionis diminutae vel prorsus sublatae, vel ruptorum lymphaticorum existat effectus. Cum saepissime vi externa scroto illata, uti percutiendo, contundendo aliisque, exoriatur, vasa insorbentia tunicae vaginalis et testiculi verosimiliter hisce debilitantur, relaxantur, eorumque functiones praepediuntur, quo fit, ut aqua praeter normam colligatur.

Causae remotae occasionales vel externae vel internae in ipso corpore fundatae sunt. Prioribus adnumerantur laesiones, pervim illatae, ut sunt percussiones, contusiones, quod praesertim individuis equitandi frequentia utentibus accidere solet. Premente in superiorem funiculi spermatici

partem cingulo, vel hernia omentali iudurata, inflammationibus testiculi praecedentibus, vel testis induratione frequenter hydrocela tunica vag. test. provocatur.

Internis in corpore ipso fundatis causis varii praeprimis excessus, immodicus congressus, ononia, veneris abusus, nec non intestinorum obstructions, arthritis, scrophulae, refrigerationes adscribi solent. Quibusdam in regionibus frequentius observatur, ibique endemicus fere morbus esse videtur. Sic Warner *) in opusculo de morbis testiculorum eorumque tunicarum eam in australibus regionibus frequentiore, quam in septentrionalibus, eoque morbo laborantes, cum in terram aliquam frigidiorē se contulissent, liberatos, reversosque in consuetam coeli plagam denuo correptos refert. Loder exemplum, hydrocelam viribus cruribus divaricatis nimium impensis ortam esse, narrat. Cum aliis saepe morborum circumstantis in ipso corporis sitis, cum arthritide, cohaeret, cuius Pott *) casum notatu dignum prodit, quod aeger podagra correptus hydrocela sit liberatus.

*) Von den Krankheiten der Hoden und ihrer Häute.

**) Ueber den Wasserbruch.

Momenta ad hydroceles tun. vvg. test. prognosim spectantia.

Omnis individualement corporis constitutionem, morbi simplicitatem vel complicationem prognosis respicit. Hydrocela simplex, individuo caeteroquin sano inhaerens, a causis externis orta, periculi dolorisque expers per multos saepius annos, immo per integram vitam absque molestiis insignibus perfertur. Quodsi etiam longiori temporis progressu ac celeriori nimiaque humoris collectione diversas molestias, ut sunt coitus impedimenta, urinae ob validam penis retrocessionem profluvium, inflammatio et excoriatio cutis inde causata, excitat, methodus operandi ad exonerandum molestiis in aliquod tempus aegrum, tam facilis periculique expers datur, ut hic peragendis consuetis negotiis mox utilis evadat.

Aqua post aliquod tempus iterum collecta dictas molestias reducit, nec temporaria levationis cura contentus aeger integram sanationem poscit. Non amplius tam securo prognosis statuenda est; operatio enim ad radicalem curationem chirurgica majori periculo, gravioribusque circumstantiis juncta requiritur. Quodsi interim

simplex hydrocela fuerit, et patiens ceterum sanus, frequens experientia et observationes, edocuerunt, operationem etiam radicalem prospere plerumque successisse, dummodo methodus probatissima selecta, concurrentibusque inflammationibus et aliis accidentibus periculosis statim praecautum fuerit. Nil igitur obstat, quin hisce sub circumstantiis prognosis fausta statuatur. Si vero cum aliis testiculorum scrotique morbis hydrocela fuerit complicata, prognosim sanans nunquam habebit facilem, quod cura radicalis obstantibus complicationibus saepe nequit institui, vel periculum involvit.

Senio confectis, debilitatis aegrotisque radicalis operatio non suadetur. Exempla quidem, tali operatione decrepitos feliciter radicitusque sanatos esse, sed rarissima extant. Ancipiti sane vitae periculo inducerentur, in quibus nulla habita ratione operatio radicalis institueretur. Cum tamen ita constitutis rebus operatio radicalis sponte exposcatur, prognosis semper anceps ambiguaque manebit.

Non raro in infantibus nonnisi medicamentis externis internisque hydrocela curatur; quare in his prognosis felicior per-

sistet. Numquam interea, praesertim cum accidentiis gravioribus operationem brevi sequentibus praevidendis impar sit, nimium promittat chirurgus.

Methodus hydroceles curationi inserviens.

Hydrocelae curatio generatim in medicinalem et chirurgicam abit. Ad priorem medicamenta omnia tam sumta quam admota, operationibus tamen chirurgicis exceptis, referuntur; huic omnes operandi methodos et encheireses, non ad levandum, sed funditus curandum morbum a peritis chirurgis indicatas propositasque adscribo. Perlectis et pristini et recentioris temporis chirurgorum de hydrocela scriptis, medicamenta externa vel interna ut plurimum absque effectu, et nonnisi raro salutifera fuisse, plerumque invenimus. In plurimis casibus ad sanationem integram vel temporariam molestiarum remotionem operatio necessaria fuit chirurgica. Indole hydrocelae tun. vag. test. et sede, sacco videlicet aquam comprehendente proprio, respectis, nec non circumstantia, malum diutius jam toleratum chirurgo tractandum occurrere, eoque in gradu, ut vasa testiculi et tunicae vaginalis insorbentia omni-

no relaxata, tunica valde condensata, et cartilaginis adinstar dura reperiantur, medicamenta tam sumta quam admota parum profutura, ac nonnisi coalitionem tunicae vaginalis cum teste, illiusve omnimodam destructionem, sanationem admissuram esse radicalem, patebit. Interim tam veterum quam recentiorum experientia constat, hydrocelam tunicae vag. test. solo etiam medicamentorum usu esse sanatam; idque saepissime in infantibus et adultorum hydrocelis recenter procreatis obtinetur.

Jam veteres Graecorum medici cultrum nimium pertimescentes varia resolventia, unguenta, cataplasmata, emplastra scroto applicata commendaverunt. Heister *) ad hydrocelam, imprimis infantum, discutiendam fomentationes ex herbis aromaticis vino vel spiritu vini decoctis saepiusque in die impositas admodum efficaces commendat. Idem purgantia saepius repetita, diuretica, arcanum duplicatum, emplastrum de cumino scroto applicata infantes adultosque valde juvare scribit. Warner **) remediis solis purgantibus

*) Chirurgie.

**) Abhandlung über die Krankheiten der Hoden und ihrer Häute. Aus dem Engl. 1775.

justis temporum intervallis repetitis, leniterque excitantibus tumori applicatis hydrocela saepissime infantes se absolvisse, nunquam vero in adultis feliciter curam successisse affirmat. Neque minus vomitum cientia, suffimenta cum aceto, usus aquae saturninae, aliaque, quorum plures casus Richter *) refert, proficua reperta sunt. Adjunctis scroto fenticulis Morand **) hydrocelam, Schwind ***) eandem post dysenteriam ortam aceti vaporibus, et cataplasmatibus frigidis acetosis rito intervallo apposis feliciter se profligasse narrant; paucis intra diebus largo accedente sudore evanuit.

Praestantissimum ad resolvendam hydrocelen tunicae vag. test. remedium a Keate ****) repertum solutio salis ammoniaci haec forma est:

Rec. Salis ammon. pulver Unc. j
Acet. vin.
Spirit. vin. rectific. ana Unc. IV.
M. et solv.

*) Chirurg. Biblioth. 5t. u. 9t. B.

**) Vermischte chir. Schriften.

***) Schmuckers vermischte chir. Schrift.

****) Fälle des Wasserbruchs.

Compressae eo humectatae ter in dies recenter impositae suspensorio firmantur. Usu hujus remedii continuato, prout reperi- tor observavit, hydrocela non solum sen- sim evanescit, sed etiam non amplius re- dit, et cura per mensis circiter spatium continuata radicalis est atque persistens. Remedium duplici modo, vel aquis collec- tis, vel iisdem operatione evacuatis adhi- betur; ibi aqua discutitur; hic nova ejus contractio impeditur. Plures Keate casus, in quibus hydrocela conquieverit, recenset; nimius tamen in celebrandis ejusdem lau- dibus est; satis enim recentiorum experi- entiae vires in hoc morbo agendi deficien- tes solutioni comprobant. Bell *) v. gr. eam in aegrotis viginti et ultra modo emissa modo non emissa aqua, ac ne semel quidem cum fructu, se adhibuisse refert; id in summum eam praestitisse, ut eductis prius humoribus nova collectio retardata sit. Idem quoque aliorum complurium exter- norum excitantium vel discutientium steri- litatem sua ipsius experientia confirmat. Alia adhuc ab aliis antiquioribus et recen- tioribus remedia externa proposita sunt.

*) Abhandlung v. Wasserbruch und andern Krankheiten der Hoden.

In his Soemmerring *) casus quatuor eximiae magnitudinis hydrocelarum solo. mercurialis unguenti usu propulsarum profert. Malo recenti causisque in ipso corpore positis generalibus oriundo magno cum fructu medicamenta interna in usum vocabuntur, praesertim, si causas chirurgo detexisse contigerit, quod rarissime obtinetur. Generatim iis adhibendis, ni vires suas tempestive exserant, non diu tempus teratur, sed ad operationem potius, qua secure malo aeger liberatur, nec conditioni adeo ancipiti relinquitur, fiat refugium.

Curatio hydroceles tun. vag. test. via operationis.

Ad hydroceles tunicae vag. test. curationem vel perfectam vel temporariam operatio multoties chirurgica requiritur. Diverse haec a chirurgis pristinae et recentioris aetatis proposita et commendata est. Et re etiam vera in omni chirurgiae ambitu vitium, ad quod removendum operatione chirurgica opus est (amputatione artuum operationibusque ad morbos oculorum

*) Bailler Anatomie des krankhaften Baues.
Berlin 1794. Seite 202.

pertinentibus exceptis) non datur, ubi operandi methodi adeo diversae, ac in hydrocela sananda, sint propositae. Modo magis, modo minus universaliter, modo prorsus non sunt commendandae, ab aliis licet chirurgis nunc laudatae, nunc rejectae, ab aliis etiam receptae sint.

In genere in *palliativam* et *radicalem* operationem dividunt; palliativa nonnisi aquae eductionem, qua ad tempus molestiis aeger exoneratur, intendit. Solet autem operatione peracta de novo aqua sensim accumulari; radicalis contra vel concretione tunicae vaginalis cum testiculo, vel omnimoda illius destructione et extirpatione iteratam humoris collectionem impossibilem, curationemque perfectam atque reddere persistentem conatur.

Operatio palliativa.

Aquae quantitate in cavo tunicae vaginalis sufficiente contracta operatio palliativa absque periculo et labore instituenda est, aegrotumque negotiis consuetis expedite peragendis mox parem reddit. Sublevamine etiam eadem gaudent, quorum senectus, corporis infirmitas, aut aliae affectiones operationem radicalem vel om-

nino respuunt, vel nonnisi cum periculo admittunt. Eximiae, ac diu toleratae hydrocelae operationem palliativam semper requirunt; instituta enim statim radicali ob relaxationem partium nimis ante extensarum subitaneam magna humorum congestio, vehemensque inflammatio timenda sunt. Hydrocela cum aliis testiculorum et scroti morbis concurrente expedit, si chirurgus operationem palliativam praemittat, ut educta aqua morbos simul obvenientes melius exploret.

Ipsa operatio palliativa modo duplici peragi potest: incisio in cavum vaginale vel fit scalpello, vel, uti in ascite, acutriquetra. Inter antiquiores chirurgos Wilhelmus de Saliceto, e recentioribus Warner ac Theden scalpello usi sunt; posteriores duo ideo id praeferendum esse judicant, quod doloris vehementia, laesionis periculum testiculi, et difficultas, sanationisque retardatio evitentur. Scalpelli interea usui objicitur, osculum diduci, partem humoris vel omnino remanere, vel in telam scroti cellularem subintrare, oedema causare, facile in inflammationem et gangraenam abiturum. Usu scalpelli parva semper sit incisio, qua facilius, quam

adhibenda acu triquetra vasa sanguifera laeduntur, ideoque haematocelae frequentius prognerantur. Casus, in quibus usus scalpelli ad educendam aquam praeferendus est, sequentes sunt:

a) Si Hydrocela exigua, recens, quantitas humorum parva, ideoque in adhibenda acu periculum est, quin testis laedatur.

b) Hydrocela cum aliis testiculi et scroti affectionibus concurrente, c. v. cum sarcocela, hernia vera etc.

Generatim acus triquetra ad educendam aquam multo aptior est, et jam Abu'l Kasem *) patria Arabs ejus mentionem facit. Venturis temporibus Scharschmid, Heister, Pott, Bell, Richter alique complures eam commendarunt et defenderunt. Punctura nempe hoc instrumento peracta longe facilius aqua per ejus cannulam effluit, nec infiltratio in scroti cellulositatem timenda, faciliorque operatio atque magis expedita est. Ipsa operatio hoc modo exercetur: Aeger in sella vel margine lecti ita collocatur, ut tumor libere promineat, chirurgus adsistens manum, aut tumore extenso manus superiori vel posteriori tumoris parti imponit, val deque eam

*) Chirurg. libr. VI. sect. 62.

comprimit, ut aqua anteriorem et inferiorem partem ingrediatur, tumor elatus ac tensus evadat, et a testiculo recedat. Selecto ad operationem scalpello tumor anteriori inferiori maximeque elata parte, ubi plurimum fluctuatio sentitur, perforatur, continuaque adsistentis pressione aqua evocatur. Adhibita vero longe aptiori acu triquetra encheiresis est velut in paracentesi et chirurgus instrumenti partem anteriorem denudat tantam, quantam in cavum vaginale intrare cupit. Tum acu ipsa inferius et sursum aliquantum timore perforato, acuque extracta, aqua per cannulam evocatur. Interea cavendum est, ne directe ab anteriori versus posteriorem acus feriatur partem, hoc namque modo facillime testis laeditur; operatio etiam nonnisi aquae quantitate sufficiente contracta instituenda est. Bell *) suadet, ut prius quam feriatur acus, in tunicam et telam scroti cellularem quartae pollicis partis incisio fiat, propterea, quod longe aptius et securius in cavum vaginale acus possit impingi; id caeteroquin de acu nonnisi tri-cuspidali vulgari valet. Bell ferramento

*) Abhandlung vom Wasserbruch. Aus dem Engl. Leipzig 1795.

a se ipso invento plano cuspidē lanceolata instructo, utitur; tum incisione haud opus est. Aqua effluente hoc potissimum consulatur, ut digitis tumori impositis testis ea, qua potest agilitate, retrahatur, ne cannula hic irritetur; vehementia aliter inflammationis symptomata excitantur. Cavendum etiam quam maxime erit, ne aquae copia uno tempore effluat, sed cannula aliquoties per minuta quaedam digitis occludatur, quod subitanea partium prius summe extensarum evacuatione humorum congestio, nec non inflammatio timendae erunt. Emissis humoribus plaga vulneris emplastro nonnisi adhaesivo obtegatur, impositoque suspensorio quies aegro commendatur, qui tamen brevi consuetis sibi occupatiobus iterum adesse plerumque poterit, nec nulla urgebunt accidentia, nisi aquae iterum colligantur. Nihilo tamen secius, evenire subinde, ut operatione instituta palliativa, inflammatio, dolor, febris oriantur, experientia constat. Pott gangraenam semel ortam videbat, ubi tumor valde inflammato scroto aperiebatur, quod aegris magna sensibilitate et diathesi inflammatoria praeditis, post operationem illico se moventibus, aliaque praeter ordinem gerentibus

continget. Ratio tum observari debet antiphlogistica, et cataplasmata emollientia et discutientia scroto applicanda sunt. Non semper erit exitus infelix, propterea, quod haud raro contingat sanatio radicalis.

Operatio radicalis.

Methodo operandi aquae emissionis modo descripta neutiquam ex toto morbus sanatur, sed molestiis aeger aliquamdiu non nisi liberatur; etenim aqua post aliquod ab operatione intervallum rursus plerumque colligitur. De his gravaminibus removendis, radicitusque morbo sanando omnium aetatum chirurgi sedulo cogitarunt, variasque commendarunt operandi rationes inventas, quae experientia et observationibus modo magis modo minus utiles reperiuntur, perfectamque curationem respiciunt. Finis autem operationis radicalis est, ut nova aquarum collectio, morbique reductio impossibilis reddantur. Triplici id ratione perficitur, videlicet: vel sedes morbi, cavum vaginale, excitata inflammatione et suppuratione destruitur, vel tunica vaginalis prorsus extirpatur, vel demum debita tunicae commemoratae inflammatione absque suppuratione mota coalectus eam in-

ter et testiculum efficitur, ut iterata humoris collectio fieri nequeat.

Ad haec in realitatem perducenda septem hucusque methodi dantur, quarum quaelibet propriis inventoribus et defensoribus gaudet, varioque respectu magis minusve universalis commendatur; sunt autem sequentes: 1) operatio vi sectionis instituta, 2) extirpatio, 3) applicatio setacei, 4) — causticorum, 5) — turundarum, 6) — fistulae acus triquetrae, 7) liquorum in cavum vaginale excitantium injectio.

Quaevis harum operationum ad hydrocelam tunicae test. vag. funditus sanandam propriis saepiusque gravioribus symptomatibus et sequelis praedita est, quare non in omnibus individuis omnibusque sub circumstantiis adhibenda. Senio confecti, debilitati, admodumque imbecilles non sane eas perferunt. Priusquam igitur chirurgus ad radicalem methodum transfugiat, individuas sanitatis circumstantias accuratius disquirat, an sint ejusmodi, ut impetus cum operatione conjuncti, aliaeque accidentia possint sustineri. Methodus denique, in quantum fieri potest, omnium probatissima, malumque tuto ac perfecte tollens, eligatur.

Curatio radicalis ope sectionis efficienda.

Methodus haec antiquissima ferme pro sananda radicitus hydrocela in eo consistit, ut scrotum totius longitudinis incisione dividatur, inflammatio et suppuratio in cavo vaginali excitentur, ideoque vel destructione vel coalitu tunicae vaginalis cum teste iterata aquarum accumulatio praepe- diatur. Operatio modo instituitur sequen- ti.

In conclavi lumine abundante aeger mensae modice elatae vel lecto imponitur; chirurgus in superficie posteriori tumorem sinistra prehendit, ita, ut humore antero- rem versus partem propulso tensionem et prominentiam efficiat; convexo tum ferra- mento tegumenta tota tumoris prolonga- tione, donec ad tunicam perveniat vagina- lem, perscindit. Quo fine etiam a minis- tro formata prius plica transversa mem- brana attolli, itaque secari potest. Sectio caeteroquin ad scroti fundum semper pro- longari, non autem, suadente Huntero, aliisque, partes tumoris duas tertias com- prehendere debet, quippe quod temporaria progressu puris collectiones et abscessus facile enascantur, et curatio multum pro-

trahatur. Tumore ad tunicam usque aqua repletam vaginalem perscisso tegumenta separata plerumque recedunt, tunicaeque vaginalis portio apparet, qua in superiori potissimum tumoris parte pertusa, digitoque aperturae inserto, saccum usque ad fundum quoad primae incisionis longitudinem scalpello chirurgus bissecat. Aperto commemorata ratione sacco vulnus admodum inaequale ut plurimum oriri observatum est; orae asperae evadentes ductaeque futuram sanationem valde impediunt. Ad hoc avertendum modus operandi sequens tanquam celerior aptiorque commendatus et re vera praeferendus est. Chirurgus scalpellum rectum acutum in media circiter tumoris regione per tegumenta in cavum vaginale demittit, plagamque ita ampliat, ut immisso scalpello digitum indicem illico introducere valeat; dein tunicas inter indicem pollicemque inclusas tumoris comprehendit, ita, ut hae non disjungantur. Demisso deinde digito etiam scalpellum ordinarium, melius autem globula instructum demittit, eoque sursum et deorsum ad fundum usque scrotalem plagam dilatat. Patefacta hac ratione tunica vaginali testis offertur, cujus conditio-

nem satis explorare nunc chirurgo datum est. Ut plurimum iste parvus, flaccidus, nudus, saepius etiam tumens maximeque sensibilis deprehenditur. Interea tamen admodum cavendum est, ne status hic habeatur malignus; hydrocelam enim plerumque nonnisi inveteratam sequitur, et hac sanata naturalem testiculum conditionem recuperare, experientia et observationibus compertum habetur. Vere eo duntaxat indurato, scirrhuso, admodumque destructo, statimeum excindere, expedit, propterea, quod periculum aeger alioquin incurrat. Subinde tumore aperto testis superficiei hydatides insident, aut aqua unico vel sacculis pluribus concluditur. Casu priori optimum est, statim rescindere, ulteriori, aperire retinacula et exsecare. Si durante operatione insignis sanguinis profusio ex laesione ramorum arterialium eveniat, eos confestim ligare, summopere juvabit.

Vinctura simplicissima est: testiculo in situ debito reposito, utrinque cavo vaginali pulvilli (Gallis plumaceaux) ex linamento parati imponuntur, cavum usque ad oras vulneris modice expletur. Elychnium quoque e filo suspensum, (ut dein melius extrahatur) cavo vaginali induci

utrinque potest. Plerisque in casibus praestat, linteolum longum latitudinis circiter pollicis unius utrinque in cavum vaginale introducere, ita, ut pollice uno, aut duobus e vulnere dependeat; succedente suppuratione pars ejus succedente tempore aliquantum protrahitur, et progrediente curatione paulatim rescinditur. Cavo vaginali rite expleto, totum emplastro adhaesivo compressaque oblonga tegitur, suspensorio vel fascia in forma literae T excipitur, aegroque lecto imposito, scrotum densis compressis ita sublevatur, ut et horizontalis et directa ejus dependentia, quantum potest, vitetur, ne illius respectu puris educendi impedimentum, hujus vero, doloris vehementioris, inflammationis et tumescentiae fiat provocatio.

A deligatione probe instituenda felix plerumque operationis eventus dependet. Cavum vaginale non adeo repleatur, ut inflammatio vehemens, dolor ac febris excitentur; sed et vitium priori contrarium vitandum est, ne orae vulneris in primis adhuc diebus alicui testis parti agglutinentur. Quo facto puris eductio impeditur, ampliatur cavum, tunica vaginalis testiculo non adhaerescit, et facta sanatione non

raro pluribus in locis denuo aqua colligitur. Reliqua post operationem indicatio accidentia et sequelas omnino spectat. Quodsi subsequens scroti inflammatio modica, mediocris febris sit, diaeta nonnisi tenuis, quies, nec alia methodus antiphlogistica requiritur. Accedentibus autem, quod crebrius fieri consuevit, primis post operationem diebus, inflammatione vehementi, dolore, febre, omnis methodus antiphlogistica, venaesectio, medicamenta interna refrigerantia et potus, malagmata scroto imposita, valent. Die tertia vel quarta, subinde serius deligatio prima plerumque solvitur; pus nondum purum, sed humor profluens tenuis, acris est; postea suppuratio legitima evadit, qua pedetentim linamentum carptum, pulvilli, vel linteola cavo vaginali implicita solvuntur, singulatimque extrahuntur. Curatio circumstantiis caeteroquin aegroto faventibus intra quatuor vel sex septimanas, subinde etiam serius absolvitur.

Operationem sectionis sanguinis primis horis profluvia libenter subsequi, silentio praeterire non possum; quare sub initio vincturam saepius non extrinsecus solum chirurgus inspectet, sed manum sub scrotum usque ad perinaeum demittere haud

negligat, num partes aliquae madeant, percepturus; sanguis enim ut plurimum per inferiorem angulum in lectum profluit, cujus rei, prosupinato aegro, facile fieri potest praetermissio. Apertio tunicae vaginalis test. vi sectionis aliis merito praefenda, maximeque commendanda est, quod tutissima; observationes tamen, morbum rediisse, haud desunt. Itemque in hydrocelis praesertim inveteratis tunica vaginalis post ejus apertionem nimis condensata indurata, immo cartilaginea reperiata est. Ex quo idea, sedem morbi propriam, tunicam scilicet vaginalem prorsus rescindendi, originem traxit. Ad alteram ergo methodum, extirpationem tunicae vaginalis transgredior.

Operatio radicalis ope extirpationis tun. vag. efficienda.

Celsus *) chirurgiae parens jam eam commendavit, dum de herniae aquosae curatione scribit: „Si sub media imave tunica (collectio aquae) totae hae extra scrotum collocandae excindendaeque sunt.“ Aegineta *) hac quoque operandi me-

*) Libr. 7. cap. 21

**) Libr. 6. cap. 62.

thodo usus tunica tardos incisa, patefactaque tunica vaginali aquam emittit, tunicamque vaginalem protractam extirpat. Sero tino tempore haec operatio oblivionem subiit, donec Douglas chirurgus natione Angli in lucem eam retraxerit, atque commendarit. Primo pars aliqua ex scroto ovalis (id potissimum autor requirit) resecatur. Denudata sic aperta que tunica vaginalis variis ope forcipis incisionibus separatur. Douglas methodum hanc unicam putat, qua tuta ac integra curatio efficiatur, nec ullam tunicae vaginalis partem relinquendam esse existimat. In posterum extirpationis tunicae vaginalis defensores insignes exstiterunt. Bertrandi, Sabatier, Bonhoefer, White, Delonnes, Saviard, Gooch, Louis, Richter et alii. Nec non praerogativis gaudet, si aperta per sectionem hydrocele tunica vaginalis valde condensata, dura et cartilaginea reperiatur, et ille tamen inflammationis et suppurationis gradus non valeat excitari, ut concretio perfecta vel destructio efficiatur. Tunicae vaginalis excisio in hydrocelis non inveteratis tunicaque parum a norma recedente haud necessaria est. Acerbi nonnisi dolores, in-

inflammatio vehemens, febris et suppuratio provocantur. Interea operatio, quas solito referunt, difficultatibus caret. Laxitas cohaerentiae tunicae vaginalis et suprajacentis tunicae tardos tanta est, ut ea ad scroti fundum usque incisa digitis facile separari, et partiatim vel forcipe vel scalpello rescindi possit. Ad extirpationem promptius et citius perficiendam Sabatier suadet, ut, priusquam saccus aperiatur, omni ex parte is disseparetur, quia telam cellulosam duas inter partes incidere et dividere longe facilius sit parte altera tensa ac firma, quam ambabus relaxatis, quod educta aqua contingit.

Extirpationis caeterum cautela est, ne saccus scroto nimis propinquus, ubi cum eo concrevit, resecetur; vehementia enim ac periculosa hinc symptomata urgent. Peracta excisione illico vulnus emplastro adhaesivo conjungere, celerique reunionem sanare expedit. Caeterae indicationes, velut in incisione, concurrentibus circumstantiis adaptentur, in his sanguinis effusio ut plurimum supervenit. Sectio et extirpatio operationes hydrocelae radicitus sanandae inservientes sunt, quibus accidentia gravissima associari experientia fre-

quentiori compertum est. Accutissimos interdum dolores excitat, multum temporis requirendo defatigat, aegrotumque in vitae discrimen inducit. Ad quae praecavenda aliae ab aliis medendi viae propositae tentataeque sunt, quae tamen minori securitate, universalitate atque commendatione gaudent. In his causticorum usus mentionem primo faciam.

Curatio radicalis t. v. t. radicalis usu causticorum instituenda.

Quae medendi via in his praesertim locum habet, qui cultrum nimis horrent, aut aliam quamvis viam integrae sanationi inservientem repudiant. Duplicem hoc curationis genus finem in genere respicit, alterum, tunicam vaginalem duntaxat aperiendi, alterum, inflammationem ac suppurationem in eadem provocandi, quibus vel cum testiculo concreseat, vel prorsus destruatur. Finem priorem veteres potissimum respicientes cudenti adeo ferro utebantur, sic Leonidas de Alexandria, Paulus Aegineta, Abu'l Kasem, Lanfranchi Mediolanensis, Guido de Chauliaco, Alexander Benedetti, Marcus Aurelius Severinus, compluresque alii.

Finem ulteriorem, scilicet inflammationem et suppurationem tunicae vaginalis spectantes aetate recentiori usum causticorum imprimis commendarunt et defenderunt: Heister, Else, Dussoussoi, Acrell. Qua de re causticum e particula lapidis infernalis, vel pastam e lixivio formula sequenti paratam scroti parti inferiori et anteriori imponunt:

Rec. Lixivii sapon. Ph. Lond. Unc. viij.

Coq. ad remanent. Unc. ij.

Liq. bull. adde

Extr. thebaic. Drachm. ij.

Calc. viv. pulv. Drachm. vj. vel quantum sat. donec omnem liquorem absorpserit, ut fiat pasta vase opt. clauso servanda.

Causticum interea non ad totam scroti longitudinem imponatur, sed crustam nummo Gallorum, qui ipsis Louisd'or dicitur, aequalem producat; caeterum tamdiu relinquatur, donec tunica vaginalis testis afficiatur, immo, quantum fieri potest, aduratur, quod spatium quinque ad viginti quatuor horarum utplurimum obtinetur. Interim tamen pro diversa tunicarum densitate tempus diversum erit. Caustico sublato unguentum digestivum illico crustae

imponitur, et malagmatibus scroto applicatis, hoc suspensorio vel fascia in forma literae T levatur. Aeger dein in lecto se contineat, et pro circumstantiis ratio antiphlogistica et quies praecipiantur. Diebus aliquot post sublatum causticum praetermissis aeger de doloribus circa scrotum, dorsum, et abdomen plerumque conqueritur, motusque febriles superveniunt. Quibus symptomatibus raro ultra horas quadraginta octo perdurantibus convenienter indicationibus occurrendum est. Crusta deposita, denudata et laesa tunica vaginalis comparens scalpello aperienda, et aqua emittenda est; quo facto scrotum concidit, plagaque clausa aeris accessus impeditur. Subsequente suppuratione partiatim tunica vaginalis solvitur, sanatioque quatuor vel sex hebdomadis perficitur. Hic gravissimum erit, ut caustico applicato aqua satis diu in cavo vaginali relinquatur, nec id nimis mature aperiatur; inflammatio enim supprimitur, et cura evanescit. Quam maxime apertioni tempus favet, quo calorem aeger intensum et scroti molem sentit, totiusque ambitus tumor dolet et inflammatur. Else *) descriptam operationis me-

*) Abhandlung vom Wasserbruch.

thodum a se emendatam commendans, quam et experientia optimam comprobat, dicit, maximam tunicae vaginalis partem hac curatione destrui, idque longiori puris profluvio, partiumque membranosarum rejectione confirmari, morbi igitur recidentiam impossibilem esse. Semper etiam hac methodo eventum aegris felicem se conciliasse autor affirmat.

Caustico chirurgorum varii varie modificantes usi sunt, sic Dussoussoi, *) Dease et Humpago. Primus ellychnium latitudinis pollicis unius vel trium solutione lapidis caustici tinctum lateri anteriori ac superiori ad duas tertias longitudinis partes imponit, et aliquot post diebus crustam omnem perscindit.

Dease, ut in infantibus pars duntaxat exigua scroti lapide infernali saepius teratur, suadet atque commendat.

Humpago acido muriatico concentrato vulnus annulo simile excitari, medioque emplastrum defensivum imponi jubet.

Causticis adhibendis multa et graviora merito opponuntur, et revera methodus

*) Cure radicale de l'hydrocele par le caustique.
Paris 1787.

est, quam saepenumero evanescere multis-
que molestiis haud carere experientia et
observatione compertum habetur. Causti-
cum enim quandoque per tunicam vagina-
lem non penetrat, et tum ista cultro ape-
rienda est, ac si causticum prorsus non sit
impositum. Dolores praeterea acutiores,
quam culter, efficit; puris postea in scroto
collectiones magnas incisiones requirentes,
saepius eveniunt, quo fit, ut curatio plu-
rimum temporis consumat, aegroque gra-
vissimas molestias et cruciatus afferat. De
vera demum testis conditione, quod tamen
summe necessarium, certiores esse nequi-
mus; quae consequenter methodus securi-
tatem haud pollicetur, et praecipua indigna
est commendatione.

Sanatio hydroceles radicalis usu setacei.

Natura ac finis hujus operationis prin-
cipalis est, ut, aqua acus triquetrae can-
nula evocata, chorda serica vel xylina per
cavum vaginale trajiciatur, talem inflam-
mationis gradum movendi causa, ut testi-
culus et tunica vaginalis concrecant. Cu-
jus methodi prima vestigia jam Galenus*)

*) Method. medendi. libr. 14. pag. 191.

prodit; acu scilicet recta ignita filo serico instructa per tunicam vaginalem trajectum filum quadraginta dies in vulnere relinquit, posteaque in albumine ovi oleoque rosarum deligat. Subsequente tempore methodum defenderunt et commendarunt Lanfranchi Mediolanensis, Guido de Chauliaco, Gabriel Falloppia, Ambrosius Pare, Peter Franco, Marcus Aurelius Severinus et alii.

Aetate recentiori insignis hujus methodi propagator et emendator Pott est, chirurgus Anglorum celeberrimus, generatim de indole et sede hujus morbi optime meritus, utpote quas in lucem pleniorē protraxit. Setaceo in cavitate vaginali applicato tunicam vaginalem non ipse suppuratione destruit, sed nonnisi hujus et tunicae albugineae testis talem inflammationis gradum producit, ut ambarum tunicarum coalitus fiat. Nec igitur symptomata tam vehementia, ac sectione causticisve... causantur. Aliquot nonnisi dies incubando lecto aeger transigere, et rationem solam antiphlogisticam levem observare cogitur; curatio tribus, ad summum quatuor septimanis finitur. Qua medendi via procedens, aegrotis hydroceles diversissimorum gene-

rum laborantes felicissimo semper cum effectu se tractasse Pott affirmat. Modus, quem ipse invenit et emendavit, operandi, sequens est: Humoribus acu triquetra, ut in operatione palliativa, vulgari eductis, altera fistula argentea affabre fistulae acus triquetrae accommodata (fistulam setacei vocant) priori usque ad superiorem anteriorem cavi vaginalis partem immittitur, et adprimitur ita, ut sentiatur. Specillum sex dimidiumque pollicem longum, uno termino cuspidе ex chalybe, altero ansa setaceo serico excipiendo inservienti instructum, per alteram fistulam sursum usque ad partem tunicae vaginalis superiorem transmittitur. Acu per tun. vag. integumentaque ab interna versus partem externam perducta, setaceoque imposito, utraque fistula retrahitur. Haec est, quam Pott correxit, methodus. Antehac aquis acu triquetra emissis illico specillum globulo ansaque, cui setaceum decem vel duodecim filis xylinis paratum annexum fuit, instructum, per fistulam acus triquetrae ad partem sacci superiorem usque, ubi sentiri debuit, inductum est. Facta dein incisione, tegumentisque ac tunica vaginali patefactis setaceum ope specilli trajectum proxime ad

anam abscissum est. Capita setacei connexa sunt. Methodum hanc Pott ideo immutabat, quod minister requirebatur, et generatim, quia nonnisi magna cum difficultate in capite specilli fit incisio, setaceum e filis xylinis saepe nimis longum adeo valide adhaeret, ut dolor acerbus et, cura in longum producat; fila denique non singula sed conjuncta extrahi possunt. Setaceum caeteroquin commode ac simpliciter sic imponitur: post aquae emissionem cannula acus triquetrae usque ad superiorem cavi vaginalis partem ita transmittitur, ut ibidem sentiatur; tum acus triquetra denuo cannulae inducitur, tunicaeque de interna versus partem externam perforantur; acus extrahitur, fistula autem tamdiu relinquitur, donec per eam setaceum injectum sit. Quod fistula remota laxa connectitur. Operatione paucis minutis absque dolore finita suspensorium aegro, aegerque lecto imponitur, et viginti ad viginti quinque guttae laudani porriguntur. Die tertia testis ac scrotum inflammari plerumque et tumescere incipiunt; cataplasmata emollientia, diaeta tenuis, et pro febris aliorumque accidentium ratione antiphlogistica leniterque aperientia adhi-

bentur. Decima vel duodecima ex operatione die setaceum suppuratione accedente solvi solet, et juxta Potti praecepta indies quatuor, quinque vel sex extrahuntur fila; utrique vulneri aperto pulvilli leves, scrotoque ceratum discutiens superdantur.

Bell *) setacii applicationem eatenus immutat, ut per incisionem in partem tumoris superiorem chordam triginta circiter filis albis sericis structam transmittere possit. Hac apertura specillum obtusum a se ipso inventum parte superiori ansa, qua chorda tenetur, instructa, deorsum usque ad tumoris partem infimam immittitur, et in termino obtuso, qui ex interiori versus exteriorem adprimitur partem, fit incisio longitudinis pollicis dimidii. Emisso per hanc aperturam specillo, chorda ex ansa detracta relinquitur. Apertura in inferiori tumoris parte ampliata pus facilius deinde effluere potest, orientibus igitur abscessibus methodo priori formari solitis praecavetur. Sic juxta Belli sententiam instituta operatio faciliior et commodior est, quod aqua non statim defluente specillum

*) L. 6.

cum chorda, utpote tumore diutius expanso, absque labore potest immitti. Negari nequit, hydrocelam saepissime setaceo feliciter omnino profligatam esse; et ipse aliquoties optimo cum eventu id applicatum vidi. Nec interea inficias eundum est, et frequens edocuit experientia, graviora inflammationis symptomata saepius excitari, quam quavis aliarum methodorum. Puris crebrius collectiones, quas aperiri oportet, efficit, chorda decima sexta nonnunquam die solvitur, quo multum cura protrahitur. Si igitur perpendamus, setaceum seu corpus peregrinum irritans nudo applicatum testiculo indies movendum esse, facile damna, quae testiculo inde possunt emergere, intelliguntur. Denique curatio usu setacei summe dolorifica et saepe diutissima est; nec vera testiculi conditio potest explorari, quod iste perdurante cura oculis latet. Quae consequenter methodus minime universalis commendanda, et iis nonnisi individuuis adhibenda est, qui cultrum nimis timentes radicalem tamen sanationem exposcunt.

*Radicalis hydrocelae sanatio usu turundarum
exercenda.*

Observatum est, hydrocelam tunicae g. test. methodo longe faciliori non a-
leo periculosis inflammationis aliisque
symptomatibus conjuncta funditus sanari
posse, si facta in saccum incisione longi-
tudinis pollicis unius vel unius dimidiique
turunda vel ellychnium inter tunicam vagi-
ginalem atque testiculum injiciatur, ut le-
vis earum partium inflammatio coalitusque
efficiantur. Cujus medendi viae repertor,
ut referunt, Franco *) est, qui sacco
quoad longitudinem trium vel quatuor di-
gitorum transversorum aperto linamentum
contortum vel spongiam immittit. Metho-
dum hanc temporis successu magis vel mi-
nus modificantes defenderunt: Theve-
nin **) Fabricius Hildanus ***)
Ruysch, Proebisch, et inter recentio-
res imprimis Warner et Theden; hic
principalis ejus defensor, amicum Proe-
bisch ipsius in hanc methodum attentio.

*) Traite des hernies. p. 39.

**) Oeuvres, continant un traite de tumeurs
Paris 1653.

***) Observationes. 66. p. 339.

nem excitasse, omni etiam tempore tanta eam praestitisse officia, ut ab ea non sane desistat, refert. Rationes medendi ope sectionis, setacei . . . juxta ejus opinionem nimio junctae sunt periculo, quam ut porro iisdem uti velit. Et Warner easdem turundae praerrogativas fatetur, dicens, hac aegros ratione facillime a malo suo liberari.

Operationem Theden sic instituit: tumore anterieus et inferius, ut in palliatione, scalpello aperto, eductoque humore plaga ad longitudinem pollicis unius et dimidii ampliatur, turundaque vel ellychnium ita immittitur, ut inter testiculum et tunicam vaginalem jaceat, omnia dein emplastro adhaesivo obteguntur. Turunda filo ad minimum pollicis unius et dimidii instructa, et ex spongia vel linamento carpto parata sit. Aliquot post operationem diebus interdum etiam quatuordecim et ultra ellychnium plerumque vel turunda accedente suppuratione solvitur, et jam indies turunda nova injicienda est, verum tamen semper tenuior breviorque, donec, quod intra tres vel quatuor septimanas obvenire solet, vulnus claudatur. Inflammatio tumor et febris primis diebus malag-

matibus et medicamentis antiphlogisticis leniter aperientibus debellantur. Cura interim, prout Theder et Warner contendunt, tanta gaudet lenitate, ut lecto incumbere minime aegri teneantur. Nihilominus tamen dicti autores vehementem inflammationem ac febrem supervenisse memorant. Cui etiam methodo objiciunt, magis irritari testiculum, quam tunicam vaginalem, curaque perdurante eum oculis latere. Usu turundae diutissime interdum continuato, donec sufficiens inflammatio producat, sanatio valde protrahitur, doloresque moventur; immo illa omnino saepius deficit, vel saltem haud perficitur, dum non raro quibusdam in locis de novo aquae colliguntur; interdum quoque, quod molestissimum, pus contrahitur.

Methodus huic analoga Monroi propositum est, cui convenienter aqua acu triquetra emissa cannula in cavo vaginali relinquitur, ut talis ibi efficiatur inflammatio, quae ad concretionem tunicae cum testiculo producendam satis sit, novaque humorum collectio arceatur. Ast hac inita medendi via multo magis, quam usu turundae timendum esse, quis non intelligat? Acus triquetrae cannula tanquam corpore duriori

levissima etiam aegri motione adeo irritatur testis, ut inflammationis aliaque symptomata gravissima oriri possint. Ad quod accedit, ut debitus irritationis gradus subsequensque ipsa inflammatio (sicut hoc juxta Monroï ideam omnino in curantis arbitrio positum est) non determinari valeat; interdum enim exaltatur inflammatio, interdum supprimitur, ideoque frustranea existit. Monroum ne semel quidem hac methodo usum esse Sabatier contendit, et ipse etiam nostra aetate haud quemquam chirurgorum hac medendi via incessurum esse opinor.

*Hydrocelae tun. vag. test. curatio radicalis
excitantis liquoris in cavum vaginale
injectione efficienda.*

Nulla medendi ratio pro integra hydroceles sanatione aetate praesertim recentiori tantam attentionem, tantasque tum pro tum contra movit controversias, quam liquoris irritantis in cavum vaginale injectio emissa prius acu triquetra fluiditate, eum inflammationis gradum provocandi causa, ut testem inter et tunicam vaginalem fiat coactus. Cujus medendi ideae usitatae quondam unguentisque illitae irritantibus turun

dae, et acus cannula triquetrae ansam prae-
buisse credendum est, dum medicamenta
excitantia multo aptius forma fluidorum ad-
hiberi propriosque exserere effectus opinio
fuit.

Omnia primus hujus methodi men-
tionem faustoque cum eventu experimenta
fecit chirurgus gallicus cognomine Lam-
bert *) Mercurium sublimatum corrosi-
vum aqua calcis solutum maximo cum fruc-
tu se injectisse memoriae prodidit. Ventu-
ris temporibus haec ratio oblivione depres-
sa a Monro **) denuo proposita est, in
cujus gratiam sub initio spiritum vini ad-
hibuit. Symptomatibus autem vehemen-
tibus et periculosis saepe subsequentibus
merum deinde vinum injectit et commen-
davit. Complures hydrocelas injectione fe-
liciter Monro sanavit, ideoque multo in
Anglia et Edinburgi exceptus ab initio con-
sensu est; diutissime tamen eo haud frui-
tus est. Complures curationes frustra ten-
tatae, gravia et durante et finita operatio-
ne accidentia effecerunt, ut Anglorum arte

*) Commentaires et ouvrages chirurgiques. Mar-
seille 1677.

**) In den Edinburger Versuchen. Bd. V.

periti mox ab hac via recederent, inprimis cum Sharpe tot experimenta frustra Londini fecisset. A Gallis vero haec operatio saepius suscepta est, chirurgique modo spiritu vini, vino mero vel aqua diluto, modo lapidis caustici solutione, aqua calcis, vitrioli caerulei vel aluminis solutione, rosarum rubrarum vel corticis quercus infuso usi sunt. At felix eventus modo magis modo minus modo prorsus deficiebat.

Recentiori tempore methodus haec ab Earl *) chirurgo anglico insigniter defensa ac emendata est. Vinum rubrum, praesertim burgundicum, pro circumstantiis magis minusve dilutum injiciendum laudat, propriumque injectionis apparatus invenit; constat hic acu triquetra parva plana, cannula epistomio instructa, lagoenulaque e bitumine elastico parata, vel eius loco syphone injectionis vulgari. Operationem sequenti modo instituit: acu descripta triquetra aqua emittitur; fistula epistomio instructa cannulae acus triquetrae, ac opae lagoenae elasticae, quantum liquoris comprehendere cavum potest, injicitur. Epi-

*) Ueber den Wasserbruch, Aus dem Englischen.
Leipzig 1794.

stomium deinde clauditur, ac leniter in scrotum manu premendo massa injecta per omnem, in quantum fieri potest, cavitationem distribuitur. Ubi primum aeger dolorificam scroti lumborumque sensationem perceperit (serius ocius post injectionem id evenit) epistomio fistulae aperto humor emititur. Injectio etiam aqua acu triquetra emissa, ejus cannula ope injectionis syphone fieri potest. Pro diversa sensationis ratione diversoque liquoris caustici gradu plerumque requiritur iterata injectio, ut sufficiens in cavo vaginali irritatio, gradusque inflammationis idoneus obtineatur. Idque hydrocela inveterata valdeque indurata tunica vaginali maxime locum habet.

De quantitate liquoris adspargendi curantes dissentiunt; aliqui eam semper aequalem quantitati aquae, sacco prius contentae, poscunt. Interea nec hoc necessarium, nec possibile est; cavum enim vaginale eductis humoribus non illico tam valide potest extendi. Dimidiam circiter humoris effusi quantitatem adspargere semper praestat.

Operatione finita emplastro adhaesivo vel cerato plaga obtegatur, aegroto suspen-

sorium, ipseque lecto aeger imponitur, et quies ei commendatur. Subsequens inflammatio, quam ejus modi ac gradus esse oportet, ut tunica vaginalis et testis absque suppuratone concrecant, plerumque etiam talis erit, quae methodum severe antiphlogisticam haud postulet, interea tamen frequenter adeo increscit, ut usus severe antiphlogisticorum requiratur. Tum cataplasmatibus scroto impositis emollientibus venaesectiones fiant, suppuratioque, quantum potest, impediatur. Debitum inflammatione gradum obtinente, ac feliciter curatione procedente, duodecim vel quatuordecim plerumque diebus sanatio absolvitur. Tumor nimirum scroti et inflammatio quarto vel sexto jamjam die iterum decrescunt, sensimque dicto tempore evanescent. Id quoque pergratum accedit, ut maxima ex parte lecto aegrotus indigere, negotiisque possit obtemperare. Earl triginta circiter casus enarrat, quibus fausto eventu injece- rit; ac in his aliqui fuerunt, ubi post aliquod intervallum hydrocela rediit. Pari modo Sabatier *) nec non Borges alii.

*) Lehrbuch über die chir. Operat. aus dem Französch. von Borges 2ter Thl. Berlin 1797.

que complures Germanorum, Gallorum et Anglorum chirurgi celebres ac periti hujus methodi utilitates efficaciamque laudant. Neque eam propter facilitatem praesertim in infantibus ac iis, qui admodum sensibiles cultrum timent, primum sibi locum vendicare, inficias iri potest. Injectio (determinatio enim gradus irritationis liquoris in curantis potestate sita est, ac pro diversis individuorum rationibus augeri minuive potest) inflammationis gradum idoneum semper excitat, ita, ut absque suppuratione testis et tunica vaginalis concrecant. Cura praeterea adeo lenis, ac tam paucis juncta est incommoditatibus, ut horum respectu aliarum quaelibet postponatur; quae tamen non omni tempore valent. Graviore enim circumstantiae huic operationis modo opponuntur. Circumstantiae frequentiores periculosae et molestae tam inter quam post operationem contingentes, curationes multae frustra tentatae, huic medendi rationi et certitudinem et securitatem deesse satis probant. Justam semper inspergendi liquoris quantitatem chirurgus determinare nequit, qua nimirum talis producit inflammatio, ut in suppurationem non abeat, sed tunicae vaginalis cum testiculo

coalitum efficiat; quandoque tamen vehemens est, ut suppuratio sequatur, quandoque supprimitur, ac hydrocela redit. Tunica vaginalis saepe quibusdam nonnisi in locis in testiculo concrevit, aliisque aqua iterum colligitur, et sacci efformantur. Tunica admodum condensata vaginali, quod in vetustis hydrocelis plerumque evenit, effectus frequenter omnino cessat.

Liquorum injectione (valde irritantium imprimis) inter et post operationem vehementissima saepe ac periculosissima excitantur symptomata, propterea, quod non minus testiculus, vel majorem ob sensibilitatem magis adhuc irritatur, quam tunica vaginalis. Durante injectione convulsiones operationem interrumpentes, aut finita intestinorum inflammationem coorta esse animadversum est. Injectio cavo vaginali hydatidibus referto institui nequit. Aegrum, qui saepe sanatus creditur, post aliquot hebdomadas, menses, vel annos morbo iterum corripitur, exempla docent. Casibus complicitis, v. e. in hydrosarcocela, non est injectioni locus; periculosissimae enim aeger conditioni traderetur. Ex quibus facile patebit, methodum hydrocelae tunicae vag. test. liquoris irritantis injectione sanandae

omnium aliarum minime securam, consequenter nihil minus quam universaliter commendandam, ac in summum in infantibus iisque instituendam esse, quibus nimius cultelli timor, hydrocela recens, tunicaque vaginalis minus condensata exstiterit. Recenti aetate in infantibus admodumque sensibilibus aerem duntaxat in cavum vaginale inflare, et inflammationem ibi movere, propositum est. Nec abs re foret, frequentiora de hac methodo facere experimenta, et quatenus caeteris praefenda sit perpendere.

Quae sunt jam dudum notae hydrocelae radicatus sanandae operandi viae; Larrey *) autem aliam adhuc rationem, cujus origo Monroideae supra memoratae debetur, inducit. Obstupescit autor, quod de methodo adhibenda simpliciori chirurgorum nullus cogitaverit, cum tamen excitanda inflammatio in arbitrio posita variam admittat modificationem. Chirurgi hydrocelae curationem perfecturi non alius, ac simplicissimo remedio, quin aliarum functionum impedimenta, testisque

*) Denkwürdigkeiten med. u. chir. Inhalts aus seinen Feldzügen aus dem Französischen übersetzt. Leipzig. 1813.

humore circumdati laesio fiat, humoris emittendi, iteratoque ejus collectionis impediendae finis est; atque hic potissimum foret, emissionem aquae liberam, tunicarumque eam secernentium irritationem sensim sufficientem conservare. Quo tunc, ut vasa exhalantia inflammata nec non sericaturigo occludantur, amboque tunicae inflammatione concrecant adhaesiva; ac tali modo cura absoluta foret radicalis. Finis iste optime tutissimeque, ut Larrey autor est, sic obtinetur: parte hydrocelae maxime depressa acu triquetra paracentica perforata, evocatoque humore, per cannulam relictam specillum elasticum pluribus exteriori termino aperturis instructum quoad sex pollices immittitur. Ablata deinde cannula specillum suspensorio apto firmatur, aegroque quies ac diaeta conveniens praecipiuntur. Primis duodecim horis per specillum, cujus praesentia in cavo vaginali dolores sub initio atque impedimenta causantur, humor adhuc effluit, postea secretio inhibetur, ac omnino disparet. Exordiente inflammatione adhaesivo in omni testis superficie simul formatur, eo solo loco excepto, quem occupat specillum, quod cessante humoris profluvio extrahi

statim potest ac debet; hoc enim tutissimum primi inflammationis gradus indicium est. Raro haec pro adhaesione sufficiens inflammatio post diem secundam evenit, quod caeteroquin ab aetate et sensibilitate aegri dependet.

In hydrocelis inveteratis aut punctione jam saepius instituta diutius plerumque specillum relinqui oportet. Testis post operationem leviter plerumque tumet ac dolet, mox autem sine remedio adhibendo topico sequitur discussio. Ad remanentem forsan indurationem resolvendam illitiones aliquot sufficere mercuriales autor contendit. Nunquam, ut Larrey affirmat, graviora symptomata edebantur adhibita hac a se ipso inventa operatione, ac nonnisi raro abscessus exiguus oriebatur, quod methodi aequae facilis ac securae argumentum sit. Quare hac methodo omnibus reliquis anteposita, incisiones, excissiones, caustica, setaceum, injectionem, quasi parum securitatis praebentia et cum periculo utplurimum juncta rejicere non dubitat. Trigesies et ultra Larrey, se in nosocomio suo militibus diversae aetatis praetorianis hanc medendi rationem adhibuisse, integramque brevi tempore curationem perfecisse refert. Ulteriores circa hanc methodum observationes et experientiae argumento sint, quot prae caeteris praerogativis gaudeat.

Nullam hactenus descriptam operandi methodum ratio et experientia omnium chirurgorum practicorum adeo un-

lem, utilem et tuam comprobant, quam cavi vaginalis operationem vi sectionis; chirurgus enim non solum sedi morbi destruendae, sed etiam testiculi tunicae vaginalis conditioni aliisque complicationibus cognoscendis, ac deinceps convenienter indicationibus agendo par redditur. Ipsa operatio inflammationis aliisque tam periculosis, ac solito perhibetur, symptomatibus non est conjuncta, et interdum etiam occurrentia nunquam certo tanta sunt, ut aptatione mitigari tollique nequeant. Hydrocelas duplicatas sectione una vice feliciter curatas esse, non desunt exempla. Methodi omnes reliquae ad radicalem hydroceles curationem propositae ideo in genere vitiosae sunt, quod securitate carentes non raro curam summe dolorificam et diuturniorem reddunt, et sub fine tamen sectionem forsitan adhuc requirunt, quod aegrum non deprimere non potest; quare operandi methodum securam, sectionem videlicet eligere semper expediet. Optandum foret, ut operandi methodum exploratam haberemus instituta faciliorem, minus dolorificam, talemque inflammationis gradum aptum excitatum, ut testis et tunica vaginalis absque suppuratione concrecerent. Quod pium desiderium experimentis nonnisi et observationibus chirurgorum activitate et ratione aequae pollentium in realitatem quondam poterit perducere.

Heyser, Johann J.

De hydrocela tunicae vaginalis testiculi diss. inaug

Wirceburgum 1818

Diss. 719,10

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10841483-0